

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ**

Αθήνα 12 Ιουνίου 2008

Αριθ. Πρωτ. 2469

Αρ. Γνωμ. 4.

Προς

τους κ.κ. Εισαγγελείς Πρωτοδικών της χώρας

Όπως είναι γνωστό, δια του άρθρου 30 παρ. 1 του Ν. 3296/2004 συνεστήθη στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών νέα υπηρεσία με τον τίτλο «Υπηρεσία Ειδικών Ελέγχων» (ΥΠ.Ε.Ε.), υπαγομένη απευθείας στον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, με την έναρξη λειτουργίας της οποίας έπαυσε η λειτουργία του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (ΣΔΟΕ) του άρθρου 4 του Ν. 2343/1995.

Κύρια αποστολή της ΥΠ.Ε.Ε. είναι ιδίως η αποκάλυψη και καταπολέμηση εστιών οικονομικού εγκλήματος, μεγάλης φοροδιαφυγής και λαθρεμπορίας αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, ο έλεγχος της κίνησης κεφαλαίων, ο έλεγχος της διακίνησης αγαθών και υπηρεσιών, καθώς και της κατοχής και διακίνησης απαγορευμένων ή υπό ειδικό καθεστώς ειδών και ουσιών, ο έλεγχος της ορθής εφαρμογής των διατάξεων που σχετίζονται με τις εθνικές και κοινοτικές επιδοτήσεις και επιχορηγήσεις, καθώς και των διατάξεων που αναφέρονται στην

προστασία της δημόσιας περιουσίας, με σκοπό την πρόληψη των σχετικών παραβάσεων και παρανόμων πράξεων, την οικειοθελή συμμόρφωση των υποχρέων, τη δίωξη των υπευθύνων παραβατών, καθώς και την προστασία γενικότερα των οικονομικών συμφερόντων του Ελληνικού Δημοσίου, της εθνικής οικονομίας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ΥΠ.Ε.Ε. έχει αρμοδιότητα να προβαίνει: α) στην έρευνα, εντοπισμό και καταστολή οικονομικών παραβάσεων ιδιαίτερης βαρύτητας και σημασίας, όπως η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (ξέπλυμα χρήματος), οι απάτες και παρατυπίες, οι παραβάσεις που σχετίζονται με προμήθειες, επιδοτήσεις και επιχορηγήσεις, οι παράνομες χρηματιστηριακές και χρηματοπιστωτικές συναλλαγές και γενικά οι οικονομικές απάτες σε βάρος των συμφερόντων του Ελληνικού Δημοσίου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ανεξάρτητα από τον τόπο τελέσεως, β) στον προληπτικό έλεγχο εφαρμογής της φορολογικής νομοθεσίας και σε προσωρινό φορολογικό έλεγχο, ιδίως στους παρακρατούμενους και επιρριπτόμενους φόρους με έμφαση στο Φόρο Προστιθεμένης Αξίας, γ) στην έρευνα, αποκάλυψη και καταπολέμηση παρανόμων συναλλαγών, απατών και δραστηριοτήτων, που διενεργούνται με χρήση ηλεκτρονικών μέσων, του διαδικτύου και νέων τεχνολογιών, δ) σε ενέργειες για τη πρόληψη, δίωξη και καταπολέμηση άλλων παραβάσεων, όπως παράνομη διακίνηση ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών, όπλων και εκρηκτικών, τοξικών και

επικινδύνων ουσιών, αρχαιοτήτων και πολιτιστικών αγαθών, ε) Σε ενέργειες για τη προστασία του αιγιαλού και της παραλίας, των ανταλλάξιμων και δημοσίων κτημάτων, αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, από τις αυθαίρετες καταπατήσεις και κατασκευές επ' αυτών, στ) σε ελέγχους μεταφορικών μέσων κλπ. (άρθρο 2 Π.Δ. 85/2005). Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. η' Π.Δ. 85/2005 η ΥΠ.Ε.Ε. έχει αρμοδιότητα να προβαίνει «σε συλλήψεις και ανακρίσεις προσώπων και έρευνες μεταφορικών μέσων, αγαθών, προσώπων, καταστημάτων, αποθηκών, οικιών και λοιπών χώρων, καθώς και στη διενέργεια ειδικών ανακριτικών πράξεων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις ισχύουσες κάθε φορά ειδικές διατάξεις και τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, για τα αδικήματα που προβλέπονται από τη σχετική νομοθεσία και ανάγονται στην καθ' ύλη αρμοδιότητα της ΥΠΕΕ (περ. γ' παρ. 5 άρθρου 30 του Ν. 3296/2004). Από τη τελευταία αυτή διάταξη πηγάζει ευθέως από τον ίδιο το Νόμο η βούληση του φορολογικού νομοθέτη να καταστήσει την ΥΠΕΕ ειδικό προανακριτικό όργανο σε όσες ποινικές υποθέσεις αναφύονται ζητήματα φορολογικής φύσεως για τα οποία απαιτείται η διερεύνησή τους σε σχέση με το διωκόμενο αδίκημα. Όμως, κατά την υπ' αριθμ. 326/2004 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, με την οποία συμφωνούμε, «από καμία διάταξη νόμου δεν παρέχεται η δυνατότητα του εισαγγελέα, όπως παραγγείλει (ή διατάξει) ο ίδιος ή

δια των προανακριτικών υπαλλήλων τη διενέργεια φορολογικού ελέγχου και τη σύνταξη σχετικής έκθεσης από τα αρμόδια φορολογικά όργανα, αφού οι παραπάνω ενέργειες εμπίπτουν αναμφίβολα στην αποκλειστική αρμοδιότητα των φορολογικών αρχών, οι οποίες είναι υποχρεωμένες να ασκούν το ελεγκτικό τους έργο υπό αυστηρές διαδικαστικές προϋποθέσεις, σύμφωνα με τις κείμενες κατ' ιδία φορολογικές διατάξεις. Βεβαίως, ένας τέτοιος έλεγχος θα μπορούσε να ζητηθεί από τον αρμόδιο εισαγγελέα ή τους προανακριτικούς υπαλλήλους, όπως διενεργηθεί από την ΥΠΕΕ, βάσει της άνω διατάξεως (βλέπε άνω γνωμοδότηση).

Εξάλλου, από το κείμενο του νόμου και ιδίως από τις εκφράσεις που χρησιμοποιεί και δη στο άρθρο 2 του Π.Δ. 85/2005, όπως προαναφέρεται, όπου γίνεται λόγος «για την αποκάλυψη και καταπολέμηση εστιών οικονομικού εγκλήματος, μεγάλης φοροδιαφυγής και λαθρεμπορίας» και «για αρμοδιότητα να προβαίνει στην έρευνα, εντοπισμό και καταστολή οικονομικών παραβάσεων ιδιαίτερης βαρύτητας και σημασίας» σε συνδυασμό με τις εξαγγελίες του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και την Εισηγητική Έκθεση του σχετικού φορολογικού νομοσχεδίου, κατά τις οποίες η ΥΠΕΕ θα είναι μια «σύγχρονη, ευέλικτη και αποτελεσματική υπηρεσία με διαφάνεια και αντικειμενικότητα στη δράση της, με τη καταγραφή των αρμοδιοτήτων της οποίας θα δίνεται ένα σαφές στίγμα προσανατολισμού της στη καταπολέμηση

οργανωμένων δικτύων παράνομων οικονομικών δραστηριοτήτων, που απέχει από τη συνήθη φορολογική παραβατική συμπεριφορά μικρού μεγέθους οικονομικών μονάδων» προκύπτει ότι ο στόχος της ΥΠΕΕ είναι ο εντοπισμός και η καταπολέμηση όχι τόσο της μικρομεσαίας φορολογικής παραβατικότητας, όσο της μεγάλης φοροδιαφυγής και των οργανωμένων δικτύων παρανόμων οικονομικών δραστηριοτήτων, χωρίς βεβαίως αυτό να σημαίνει ότι η μικρή και μεσαία φορολογική παραβατικότητα αποκλείονται από το πεδίο δράσης της ΥΠΕΕ (βλέπε και Φορολογικό Ποινικό Δίκαιο Θ. Παπακυριάκου, σελ. 53 και επόμε.).

Εκ των ανωτέρω, καθίσταται προφανές ότι η απασχόληση των υπαλλήλων της ΥΠΕΕ με υποθέσεις μικρής ή μεσαίας παραβατικότητας, και ιδίως εκείνων που δεν απαιτούν τη συνδρομή του οικονομικού ελεγκτή, έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία φόρτου εργασίας με την εντεύθεν συνέπεια να δυσκολεύεται η επίτευξη του βασικού στόχου της άνω Υπηρεσίας, ενώ παράλληλα η δυσκολία αυτή μεγεθύνεται από το γεγονός ότι πολλές φορές η ΥΠΕΕ καλείται, κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας, να ασχολείται για θέματα εκτός της αρμοδιότητάς της. Ούτω δοθείσες κατά το παρελθόν εισαγγελικές παραγγελίες προς την ΥΠΕΕ για έλεγχο παράνομης λειτουργίας ραδιοσταθμού, της έρευνας σχετικά με τη μη απόδοση κρατήσεων σε ασφαλιστικό οργανισμό, της παρακολούθησης βυτιοφόρων σχετικά με την απόρριψη λυμάτων στη θάλασσα, του

ανοίγματος λογαριασμών κατηγορουμένων που ουδεμία σχέση έχει με το κατηγορούμενο αδίκημα, της επεξεργασίας οικονομικών στοιχείων νομικών προσώπων που δεν επιχορηγούνται από το Δημόσιο ή την ΕΕ κλπ. δημιούργησαν σοβαρά προβλήματα λειτουργίας στην άνω υπηρεσία. Ωσαύτως η ακολουθούμενη από πολλούς εισαγγελικούς λειτουργούς τακτική να απευθύνουν τις σχετικές παραγγελίες στη Κεντρική Υπηρεσία δημιουργεί επίσης σοβαρά προβλήματα λειτουργίας, καθ' όσον δεν υπάρχει σ' αυτήν προσωπικό για τη διαχείριση και καταμερισμό αυτών στις αρμόδιες κατά τόπους Περιφερειακές Διευθύνσεις και στις Επιχειρησιακές Διευθύνσεις Ειδικών Υποθέσεων Αθηνών και Θεσσαλονίκης, ενώ είναι αμφίβολο αν από τον οργανισμό της ΥΠΕΕ η Κεντρική Υπηρεσία έχει τέτοια αρμοδιότητα.

Κατόπιν των ανωτέρω παρακαλούμε για τα ακόλουθα: 1) οι σχετικές παραγγελίες για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης ή προανάκρισης, που απευθύνονται προς την ΥΠΕΕ, για τη διερεύνηση αδικημάτων φοροδιαφυγής και οικονομικών εγκλημάτων, να έχουν σχέση με υποθέσεις οι οποίες αφ' ενός μεν χαρακτηρίζονται ως ιδιαίτερης βαρύτητας και σημασίας για το Δημόσιο και την Ευρωπαϊκή Ένωση και αφ' ετέρου να είναι αναγκαίος ο έλεγχος και η επεξεργασία φορολογικών και οικονομικών στοιχείων από την ΥΠΕΕ. 2) στην περίπτωση που η παραγγελία αφορά στον έλεγχο σε Ν.Π.Δ.Δ., Ιδρύματα, Ν.Π.Ι.Δ. θα

πρέπει αυτά να επιχορηγούνται από το Δημόσιο και 3) οι σχετικές παραγγελίες να απευθύνονται προς την αρμόδια κατά τόπο και καθ' ύλη Διεύθυνση της ΥΠΕΕ.

Ο Αντίσαγγελέας του Αρείου Πάγου

Κυριάκος Καρούτσος

Κοινοποίηση: Υπηρεσία Ειδικών Ελέγχων

ΜΕ/